

Sosiaali- ja terveydenhuollon tarve, raportoinnin ja analytiikan käyttötapaus, versio 1.1

Testauksessa
oleva luonnosversio

3.10.2022

Sosiaali- ja terveydenhuollon tarve, tilannekuva

- Sosiaali- ja terveydenhuollon tarve -vähimmäistietosisältö muodostuu asetuksen ensiversiossa seuraavien teemojen mukaisista tiedoista: väestö, väestörakenne, elinolot, elinympäristö, itsestä huolehtiminen, palveluhistoria (palvelujen käyttö), sairastavuus ja toimintakyky/suorituskyky. Näiden teemojen kautta saatavaa tietoa tarkastellaan itsenäisenä sekä suhteessa toisiinsa.
- Käytettävä tieto on sekä avoimen rajapinnan kautta saatavaa tietoa että hyvinvointialueen omaa toimintatietoa.
- Tässä liitteessä esitettävä raportoinnin ja analytiikan käyttötapaus versio 1.1 on testauksessa. **Versio päivitetään ja korjataan tarpeen mukaisesti edelleen testaustulosten perusteella, yhteistyössä hyvinvointialueiden ja muiden tarvittavien asiantuntijoiden (mm. THL) kanssa, ennen varsinaisen asetuksen antamista.**

RAPORTOINNIN JA ANALYTIIKAN KÄYTTÖTAPAUS: Sosiaali- ja terveydenhuollon tarve

Käyttötapausten kuvaus

Järjestäjän on kyettävä tarkastelemaan hyvinvointialueen väestön sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeen nykytilaa ja ennakoimaan sen kehitystä. Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetta kuvaava vähimmäistieto koostuu kuudesta pääteemasta ja niiden sisältämien tietojen/mittareiden yhteen tarkastelusta. Pääteemoja ovat: väestö/ väestörakenne, elinolot/elinympäristö (sosioekonomiset tekijät), itsestä huolehtiminen, sosiaali – ja terveystalouden käyttö (palveluhistoria), sairastavuus ja toimintakyky/suorituskyky.

Tavoite/ tietotarve

Sote-järjestäjäjohtajana haluan tarkastella hyvinvointialueeni asukkaiden sosiaali- ja terveystalouden tarvetta, sen kehitystä ja siihen vaikuttavia tekijöitä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetta kuvaavia tekijöitä tarkastellaan sekä itsenäisesti että suhteessa toisiinsa. Yhteistarkastelun kautta pyritään tunnistamaan nykytilanne sekä ennakoimaan tulevaa palvelutarvetta, minkä perusteella voidaan muodostaa tarpeisiin vastaava palvelutarjooma resurssien optimaalinen käyttö huomioiden.

Nykytilan ja kehityksen ennakkoinnin lisäksi oman alueen tietoa tulee kyetä vertaamaan muiden alueiden tai koko maan vastaavaan tietoon.

Näytettävät tiedot

Tieto väestön sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeesta syntyy alla olevien teemojen yhteen tarkastelusta:

1. Väestö, väestörakenne
2. Elinolot, elinympäristö
3. Itsestä huolehtiminen
4. Sosiaali – ja terveystalouden käyttö (palveluhistoria)
5. Sairastavuus
6. Toimintakyky/suorituskyky
7. Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetta määrittävien tekijöiden yhteen tarkastelu (kuvausesimerkki)

Tarkastelunäkökulmia:

- Palveluittain
- Ikäryhmittäin
- Organisaatiohierarkian mukaisesti
- Alueittain (esim. postinumeroalue, kunta, hyvinvointialue)*
- Ajanjaksoittain
- Palvelurakenteen mukaisesti (alueen kyvykkyyden mukaan): ennaltaehkäisevä/avo-, asumis-, laitospalvelu

**Vähimmäistiedot pyritään tuottamaan lähtökohtaisesti postinumeroalueella, jotta alueet pystyvät tarkastelemaan ja yhdistelmään tietoa eri tarpeiden ja näkökulmien mukaisesti tietosuojan mahdollistamissa puitteissa. Kansallisista lähteistä saatavat tiedot ovat useimmiten rajattu tiettyyn aluejakoon (tässä vaiheessa pääasiassa kuntatasoon), mutta myös niiden tuottamisessa pyritään hyvinvointialue- ja/tai postinumeroalueeseen tarkasteluun.*

Käyttötapausten tarvittavat tietosisällöt (käsite, tietorakenne, käsittelysääntö)

Kts. seuraavat diat

Käyttötiheys

Alueen tarpeen mukaan (kuukausi-, kvartaali- ja vuositasolla (toteuma, muutos)).

Lopputulokset

Sote-järjestäjäjohtajana ymmärrän, mikä on hyvinvointialueeni asukkaiden sosiaali- ja terveystalouden tarve ja mistä tekijöistä tämä tieto muodostuu. Pystyn hyödyntämään tätä tietoa asukkaiden tarpeisiin vastaavan palvelutarjooman muodostamisessa ja ennakoimisessa.

Muuta huomioitavaa

Tarvittava tieto voidaan hakea henkilötunnuksen ja postinumeron avulla, mutta tiedon yhdistäminen ja tarkastelu tapahtuu aina toisiokäytönlain mukaisesti.

1. Väestö, väestörakenne

Testauksessa
oleva luonnosversio

Väestö ja väestörakenne				
Indikaattori	1. Väestömäärä	2. Väestöennuste	3. Väestön ikärakenne	4. Syntyvyys
Mittari	1. Asukkaiden määrä (lkm) 2. Asukkaiden %-osuus	1. Väestöennuste (lkm)	1. Asukkaiden määrä (lkm) 2. Asukkaiden %-osuus	1. Elävänä syntyneet (lkm)
Tarvittavat tiedot	Väestö/asukas Sukupuoli Kunta Vuosi	Väestöennuste Ikä Kunta Vuosi	Väestö/asukas Ikä Sukupuoli Kunta Vuosi	Syntyneet (Elävänä syntynyt) Sukupuoli Kunta Vuosi
Laskenta-, käsittelysääntö	1. Lukumäärä (lkm): Väestön määrä vuoden viimeinen päivä 2. Osuus (%): Väestön osuus alueen väestöstä	1. Väestöennuste (lkm) vuosittain (vuoden viimeinen päivä) Ryhmittely: • Ikä: 0 v – • Tarvevakiointitutumuksen mukainen ikäryhmä: 0, 1-6, 7-12v, 13-18,19-25, 26-30, 31-35, 36-40, 41-45, 46-50, 51-55, 56-60, 61-65, 66-70, 71-75, 76-80, 81-85, 86-90, 91-95, väh. 96v	1. Lukumäärä (lkm): Väestön määrä vuoden viimeinen päivä 2. Osuus (%): Eri ikäisen väestön osuus alueen väestöstä Ryhmittely: • Ikä: 0 v – • Tarvevakiointitutumuksen mukainen ikäryhmä: 0, 1-6, 7-12v, 13-18,19-25, 26-30, 31-35, 36-40, 41-45, 46-50, 51-55, 56-60, 61-65, 66-70, 71-75, 76-80, 81-85, 86-90, 91-95 väh. 96v	1. Lukumäärä (lkm): Elävänä syntyneet asukkaat
Tiedon tuottamisen frekvenssi	Kerran vuodessa	Kerran vuodessa	Kerran vuodessa	Kerran vuodessa
Tietolähde	Tilastokeskus Asiakas- ja potilastietojärjestelmä (DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu)	Tilastokeskus	Tilastokeskus Asiakas- ja potilastietojärjestelmä (DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu)	Tilastokeskus Asiakas- ja potilastietojärjestelmä (DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu)
Kansallinen tietolähde (/vertailutieto) Avaa linkki kopiaimalla selaimen osoiteriville	Tilastokeskus: <u>11re -- Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain, 1972-2021</u> https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vaerak/statfin_vaerak_pxt_11re.px/	Tilastokeskus: <u>139f -- Väestöennuste 2021: Väestö iän ja sukupuolen mukaan alueittain, 2021-2040</u> https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vaenn/statfin_vaenn_pxt_139f.px/	Tilastokeskus: <u>11re -- Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain, 1972-2021</u> https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vaerak/statfin_vaerak_pxt_11re.px/	Tilastokeskus: <u>12dq -- Elävänä syntyneet sukupuolen ja äidin iän (5-v.) mukaan alueittain, 1990-2021</u> https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_synt/statfin_synt_pxt_12dq.px/

Väestö ja väestörakenne				
Indikaattori	5. Asukkaiden sukupuolijakauma	6. Asukkaiden siviilisäät	7. Ulkomaalaistaustaiset asukkaat	8. Asukkaiden äidinkieli
Mittari	1. Asukkaiden määrä (lkm) 2. Asukkaiden %-osuus	1. Asukkaiden määrä (lkm) 2. Asukkaiden %-osuus	1. Ulkomaalaistaustaisten asukkaiden määrä (lkm) 2. Ulkomaalaistaustaisten %-osuus	1. Asukkaiden määrä (lkm) 2. Eri kieltä äidinkieltä puhuvien %-osuus
Tarvittavat tiedot	Väestö/asukas (lkm) Sukupuoli Kunta Vuosi	Väestö/asukas (lkm) Siviilisäät (naimisissa, naimaton tai leski) Kunta Vuosi	Asukas (lkm) Taustamaa Kunta Vuosi	Väestö/Asukas (lkm) Äidinkieli (kieli joka on syntymähetkellä) Kunta Vuosi
Laskentasääntö	1. Lukumäärä (lkm): asukkaat sukupuolittain 2. Osuus (%): sukupuolittain osuus alueen väestöstä Ryhmittely: Sukupuoli	1. Lukumäärä (lkm): asukkaat siviilisäädyyttain 2. Osuus (%): osuus alueen väestöstä siviilisäädyn mukaan Ryhmittely: Siviilisäät	1. Lukumäärä (lkm): ulkomaalaistaustaisten asukkaiden määrä syntymävaltioittain (lkm) 2. Osuus (%): ulkomaalaistaustaisten asukkaiden osuus alueen väestöstä	1. Lukumäärä (lkm): asukkaat äidinkielen mukaan 2. Osuus (%): eri äidinkieltä puhuvien osuus alueen väestöstä Ryhmittely: Kieli
Tiedon tuottamisen frekvenssi	Kerran vuodessa	Kerran vuodessa	Kerran vuodessa	Kerran vuodessa
Tietolähde	Tilastokeskus Asiakas- ja potilastietojärjestelmä (DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu)	Tilastokeskus Asiakas- ja potilastietojärjestelmä (DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu)	Tilastokeskus Asiakas- ja potilastietojärjestelmä (DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu) *riippuen hyvinvointialueen saatavilla olevista tiedoista	Tilastokeskus Asiakas- ja potilastietojärjestelmä (DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu)
Kansallinen tietolähde (/vertailutieto)	Tilastokeskus: <u>11re -- Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain, 1972-2021</u>	Tilastokeskus: <u>11rz -- Siviilisäät iän (1-v.), kielen ja sukupuolen mukaan alueittain, 1990-2021</u>	Tilastokeskus: <u>11rv -- Syntyperä ja taustamaa sukupuolen mukaan kunnittain, 1990-2021</u>	Tilastokeskus: <u>11rm -- Kieli sukupuolen mukaan kunnittain, 1990-2021</u>
Avaa linkki kopioimalla selaimen osoiteriville	https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vaerak/statfin_vaerak_pxt_11re.px/	https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vaerak/statfin_vaerak_pxt_11rz.px/	https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vaerak/statfin_vaerak_pxt_11rv.px/	https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin__vaerak/statfin_vaerak_pxt_11rm.px/

2. Elinolot, elinympäristö

Testauksessa
oleva luonnosversio

Elinolot, elinympäristö				
Indikaattori	1. Asukkaiden työttömyys	2. Pääasiallisena toimintana opiskelevat asukkaat	3. Työkyvyttömyyseläkkeellä olevat asukkaat	4. Varusmiespalveluksessa tai siviilipalveluksessa olevat asukkaat
Mittari	1. Työttömiä työnhakijoita (lkm) 2. Työttömien työnhakijoiden %-osuus	1. Pääasiallisena toimintana opiskelevat/koululaiset asukkaat (lkm) 2. Opiskelijoiden/koululaisten %-osuus	1. Työkyvyttömyyseläkkeellä olevat asukkaat (lkm) 2. Työkyvyttömyyseläkkeellä olevien asukkaiden %-osuus	1. Varusmiespalveluksessa tai siviilipalveluksessa olevat asukkaat (lkm) 2. Varusmiespalveluksessa tai siviilipalveluksessa olevien asukkaiden %-osuus
Tarvittavat tiedot	Työtön työnhakija (lkm) Kunta Kuukausi Vuosi	Opiskelija (pääasiallinen toiminta) (lkm) Ikä (ml. 15 v. -) Sukupuoli Kunta Vuosi	Työkyvyttömyyseläkkeellä oleva henkilö (lkm) Ikä Sukupuoli Kunta Kuukausi Vuosi	Varusmies- ja siviilipalvelusmies (pääasiallinen toiminta) (lkm) Ikä Sukupuoli Kunta Vuosi
Laskentasääntö	1. Lukumäärä (lkm): työttömiä työnhakijoita (kk viimeinen päivä) 2. Osuus (%): Työttömien työnhakijoiden osuus muusta väestöstä	1. Lukumäärä (lkm): Pääasiallisena toimintana opiskelevat/koululaiset asukkaat 2. Osuus (%): Opiskelijoiden/koululaisten osuus vastaavan ikäisestä väestöstä Ryhmittely: 0-17, 18-64 ja 65 v.-	1. Lukumäärä (lkm): Työkyvyttömyyseläkkeellä olevat asukkaat 2. Osuus (%): Työkyvyttömyyseläkkeellä olevien osuus vastaavan ikäisestä väestöstä Ryhmittely: • Ikäryhmä: 15-19, 20-24, 25-29, 30-34, 35-39, 40-44, 45-49, 50-54, 55-59, 60-64	1. Lukumäärä (lkm): Varusmiespalveluksessa tai siviilipalveluksessa olevat asukkaat 2. Osuus (%): Varusmiespalveluksessa tai siviilipalveluksessa olevien asukkaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä Ryhmittely: Ikäryhmä: 0-17v, 18-64v
Tiedon tuottamisen frekvenssi	Kuukausittain	Kerran vuodessa	Kuukausittain	Kerran vuodessa
Tietolähde	Tilastokeskus	Tilastokeskus Asiakas- ja potilastietojärjestelmä	Kela	Tilastokeskus Asiakas- ja potilastietojärjestelmä
Kansallinen tietolähde (/vertailutieto)	Tilastokeskus: <u>12ti -- Työttömät työnhakijat ja avoimet työpaikat ammattiryhmän mukaan kk:n lopussa (1270), 2006M01-2022M04</u>	Tilastokeskus: <u>115b -- Väestö alueen, pääasiallisen toiminnan, sukupuolen, iän ja vuoden mukaan, 1987-2020</u>	Kela: <u>Kelasto - Kelan eläke-etuuden saajat ja keskimääräiset etuudet</u>	Tilastokeskus: <u>115b -- Väestö alueen, pääasiallisen toiminnan, sukupuolen, iän ja vuoden mukaan, 1987-2020</u>
Avaa linkki kopiaamalla selaimen osoite-ruutu	https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_tyonv/statfin_tyonv_pxt_12ti.px/	https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_tyokay/statfin_tyokay_pxt_115b.px/	http://raportit.kela.fi/ibi_apps/WFServlet?IBI_F_ex=NIT091AL&YKIELI=S	https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_tyokay/statfin_tyokay_pxt_115b.px/

Elinolot, elinympäristö				
Indikaattori	5. Asukkaiden koulutusaste	6. Asukkaiden tulot	7. Toimeentulotuen perusosaa saavat	8. Yksinasuvat asukkaat
Mittari	1. Asukkaiden määrä (lkm)	1. Asukkaiden keskitulot (€) 2. Asukkaiden mediaanitulot (€)	1. Toimeentulotuen perusosaa saavat (lkm)	1. Perheisiin kuulumaton, yksin asuva asukas (lkm) 2. Perheisiin kuulumaton, yksin asuva asukas %-osuus
Tarvittavat tiedot	Väestö/Asukas (lkm) Koulutusaste Kunta (Postinumero) Vuosi	Asukkaiden keskitulot, mediaanitulot (Rahatulot) Kunta (postinumero) Vuosi	Perustoimeentulotukietuuden saaja (= Henkilö, jonka kotitaloudelle on maksettu toimeentulotukea) (lkm) Kuukausi Kunta	Perheisiin kuulumaton, asuu yksin (lkm) Ikä Kunta Vuosi
Laskentasääntö	1. Lukumäärä (lkm): Asukkaiden lukumäärä eri koulutusasteittain Ryhmittely: Koulutusaste	1. Summa (€): Keskitulot ja mediaanitulot	1. Lukumäärä (lkm): Toimeentulotuen perusosaa saavat	1. Lukumäärä (lkm): Perheisiin kuulumaton, yksin asuva asukas (lkm) 2. Osuus (%): Perheisiin kuulumattomien, yksin asuvien asukkaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä Ryhmittely: yksinasuva alle 75 -vuotias, 75-84-vuotias, 85-89-vuotias ja yli 89-vuotias
Tiedon tuottamisen frekvenssi	Kerran vuodessa	Kerran vuodessa	Kuukausittain	Kerran vuodessa
Tietolähde	Tilastokeskus	Tilastokeskus	Kela Asiakas- ja potilastietojärjestelmä	Tilastokeskus Asiakas- ja potilastietojärjestelmä (DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu)
Kansallinen tietolähde (/vertailutieto)	Tilastokeskus: <u>12ez -- 2. Asukkaiden koulutusaste, 2020</u>	Tilastokeskus: <u>12f1 -- 3. Asukkaiden käytettävissä olevat rahatulot, 2019</u>	Kela, Kelasto; <u>Kelasto - Kelan etuuksien saajat ja maksetut etuudet</u>	Tilastokeskus: <u>12c6 -- Väestö perheaseman, iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain, 1992-2020</u>
Avaa linkki kopioimalla selaimen osoiteriville	https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/Postinumeroalueittainen_avoin_tieto/Postinumeroalueittainen_avoin_tieto_2022/paavo_pxt_12ez.px/	https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/Postinumeroalueittainen_avoin_tieto_2022/paavo_pxt_12f1.px/	http://raportit.kela.fi/ibi_apps/WFServlet?BIF_ex=NIT100AL&YKIELI=S	https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_perh/statfin_perh_pxt_12c6.px/

Elinolot, elinympäristö			
Indikaattori	9. Yhden vanhemman perhe	10. Yli 75-vuotiaiden asuminen	11. Väestötiheys
Mittari	1. Yhden vanhemman perheet (lkm)	1. 75-vuotta täyttäneet tavanomaisessa asunnossa asuva asukas (lkm) 2. 75-vuotta täyttäneet tavanomaisessa asunnossa asuvien asukkaiden %-osuus	1. Väestötiheys (asukasta / km ²)
Tarvittavat tiedot	Yhden vanhemman perhe (Perhetyyppi) (lkm) Vuosi Kunta Perheasema Vuosi	Yli 75 vuotta täyttänyt tavanomaisessa asunnossa asuva asukas* (lkm) Kunta Vuosi	Väestötiheys (asukasta / km ²) Kunta Vuosi
Laskentasääntö	1. Lukumäärä (lkm): Yhden vanhemman (äiti ja lapsia & isä ja lapsia) perheiden lukumäärä	1. Lukumäärä (lkm): 75 vuotta täyttäneet tavanomaisessa asunnossa asuva asukas (lkm) 2. Osuus (%): 75 vuotta täyttäneiden tavanomaisessa asunnossa asuvien asukkaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä	1. Väestötiheys (henkilöitä per neliökilometri)
Tiedon tuottamisen frekvenssi	Kerran vuodessa	Kerran vuodessa	Kerran vuodessa
Tietolähde	Tilastokeskus	Tilastokeskus	Tilastokeskus Asiakas- ja potilastietojärjestelmä (DVV, Julkishallinnon poiminta- ja päivityspalvelu)
Kansallinen tietolähde (/vertailutieto)	Tilastokeskus: <u>12c3 -- Perheet perhetyypin ja henkilöluvun mukaan alueittain, 1992-2020</u>	Tilastokeskus: <u>116d -- Asuntokunnat koon, vanhimman iän ja sukupuolen sekä talotyyppin mukaan, 2005-2021</u>	Tilastokeskus: <u>11ra -- Tunnuslukuja väestöstä alueittain, 1990-2021</u>
Avaa linkki kopioimalla selaimen osoiteriville	https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_perh/statfin_perh_pxt_12c3.px/	https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_asas/statfin_asas_pxt_116d.px/ *Henkilöitä, jotka ovat Digi- ja väestötietoviraston tietojärjestelmän mukaan kirjoilla laitoksissa, asunnottomia, ulkomailla ja tietymättömissä olevia, ei lueta ns. asuntoväestöön. Asuntolarakennuksiksi tai erityisryhmien asuinrakennukseksi luokitelluissa rakennuksissa asuvat henkilöt, joiden asunto ei täytä asuinhuoneiston määritelmää, eivät myöskään muodosta asuntokuntaa.	https://statfin.stat.fi/PxWeb/pxweb/fi/StatFin/StatFin_vaerak/statfin_vaerak_pxt_11ra.px/

3. Itsestä huolehtiminen

Testauksessa
oleva luonnosversio

Itsestä huolehtiminen

Itsestä huolehtimisella tarkoitetaan hyvinvointialueen väestön omia toimia ja edellytyksiä, esimerkiksi digitaalisten ratkaisujen avulla, edistää ja ylläpitää omaa hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta sekä opiskelu-, työ- ja toimintakykyä.

Tieto koostuu tässä vaiheessa pitkälti muiden vähimmäistiedon mittareiden kautta saatavasta tiedosta.

LUOMOS

4. Sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttö (palveluhistoria)

Testauksessa
oleva luonnosversio

Sosiaali- ja terveystalvelujen käyttö (palveluhistoria)	
Indikaattori	<p>1. Asiakkaiden sosiaali- ja terveystalvelujen käyttö Sosiaali- ja terveystalvelujen käyttö on yksi väestön sosiaali- ja terveydenhuollon tarpeesta kertovista tiedoista. Talvelujen käyttötiedoilla (asiakkaat ja asiakkuudet, talvelut, suoritteet ja käyntisyty) kuvataan asiakkaiden erilaisiin hoidon ja tuen tarpeisiin järjestettyjä sosiaali- ja terveydenhuollon talveluja. Talvelujen käyttötietoja tarkastellaan tarvittavan näkökulman (esim. talvelu tai ikäryhmä) kautta sekä yhdistäen muihin tarve-vähimmäistietosisällön teemojen mukaisiin tietoihin.</p>
Mittari	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sosiaali- ja terveystalvelujen asiakkaat ja asiakkuudet (sosiaalihuoolto) (lkm) 2. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden talvelujen käyttö (talvelu/lkm) ja käytön syyt (käyntisyty/lkm)
Tarvittavat tiedot	<p>Asiakas (sis. ulkopaikkakuntalaiset) Ikä Alue, kunta, postinumeroalue Talvelu</p> <p>Sosiaalihuoolto: Talvelutehtävän asiakkuus; asiakkuusjakso, lastensuojelulain mukainen asiakkuus Talvelu- ja päätöstieto; sosiaalitalvelu, päätös</p> <p>Terveydenhuolto: Talvelumuoto Erikoisala Suorite Käyntisyty Diagnoosi</p>
Laskentasääntö	<p>Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaat ja asiakkuudet:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lukumäärä (lkm), alueen omat asukkaat /ulkopaikkakuntalaiset: Asiakkaat sosiaali- ja terveydenhuollossa 2. Lukumäärä (lkm): Sosiaalihuollon asiakkuudet <p>Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaiden talvelujen käyttö:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lukumäärä (lkm): Talvelut sosiaali- ja terveydenhuollossa <p>Sosiaalihuolto: päätöstieto, Hilmo-rekistereistä saatava talvelutieto (Talveluala-luokitus) Terveydenhuolto: suorite (kontakti, käynti, hoitopäivä) & käyntisyty (ICPC2)/diagnoosi (diagnoosiluokitus ICD10)</p>
Tiedon tuottamisen frekvenssi	Alueen päivittäisjohtamisen tarpeen mukaan esim. päivittäin, kuukausi- ja vuositasolla
Tietolähde	Hyvinvointialueen asiakas- ja potilastietojärjestelmät
Kansallinen tietolähde (/vertailutieto)	

Sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttö			
Indikaattori	2. Kansaneläkelaitoksen korvaamien yksityisen sektorin palveluiden käyttötieto ja kustannukset	2. Kansaneläkelaitoksen korvaamien yksityisen sektorin palveluiden käyttötieto ja kustannukset	2. Kansaneläkelaitoksen korvaamien yksityisen sektorin palveluiden käyttötieto ja kustannukset
Mittari	1. Sairaanhoitokorvausten (kaikki) saajat (lkm) 2. Korvattujen sairaanhoitokustannusten perusteella maksettujen sairaanhoitokorvausten (kaikki) euromäärät (€)	1. Sairaanhoitokorvausten (pl. hammashoito) saajat (lkm) 2. Korvattujen sairaanhoitokustannusten perusteella maksettujen sairaanhoitokorvausten (pl. hammashoito) euromäärät (€)	1. Sairaanhoitokorvausten (hammashoito) saajat (lkm) 2. Korvattujen sairaanhoitokustannusten perusteella maksettujen sairaanhoitokorvausten (hammashoito) euromäärät (€)
Tarvittavat tiedot	Kelan korvaama kustannus Asiakas Ikä Alue, kunta Kuukausi	Kelan korvaama kustannus Asiakas Ikä Alue, kunta Kuukausi	Kelan korvaama kustannus Asiakas Ikä Alue, kunta Kuukausi
Laskentasääntö	1. Lukumäärä (lkm): Sairaanhoitokorvausten saajat 2. Summa (€): Maksetut korvaukset	1. Lukumäärä (lkm): Sairaanhoitokorvausten saajat 2. Summa (€): Maksetut korvaukset	1. Lukumäärä (lkm): Sairaanhoitokorvausten saajat 2. Summa (€): Maksetut korvaukset
Tiedon tuottamisen frekvenssi	Kuukausittain	Kuukausittain	Kuukausittain
Tietolähde	Kela	Kela	Kela
Kansallinen tietolähde (/vertailutieto)	Kela: <u>Kelasto - Sairaanhoitokorvausten saajat ja maksetut korvaukset</u>	Kela: <u>Kelasto - Sairaanhoitokorvausten saajat ja maksetut korvaukset</u>	Kela: <u>Kelasto - Sairaanhoitokorvausten saajat ja maksetut korvaukset</u>
Avaa linkki kopioimalla selaimen osoiteriville	http://raportit.kela.fi/ibi_apps/WFServlet?IBIF_ex=NIT127AL	http://raportit.kela.fi/ibi_apps/WFServlet?IBIF_ex=NIT127AL	http://raportit.kela.fi/ibi_apps/WFServlet?IBIF_ex=NIT127AL

5. Sairastavuus

Testauksessa
oleva luonnosversio

Sairastavuus			
Indikaattori	1. Väestön sairastavuus	1. Väestön sairastavuus	1. Väestön sairastavuus
Mittari	1. Sairastavuusindeksi	2. Sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakkaiden diagnoosit	3. Sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakkaiden diagnoosit tarvetutkimuksen mukaisesti
Tarvittavat tiedot	Sairastavuusindeksi	Asiakas Ikä Palvelu Diagnoosi, Diagnoosiryhmät ICD10 Alue, kunta, postinumero Kuukausi, vuosi	Asiakas Ikä Palvelu Diagnoosi, Diagnoosiryhmät ICD10 Alue, kunta, postinumero Kuukausi, vuosi
Laskentasääntö	1. Sairastavuusindeksi	1. Lukumäärä (lkm): Eri diagnoosit 2. Osuus (%): Diagnoosin osuus suhteessa kaikkiin diagnooseihin	1. Lukumäärä (lkm): Eri diagnoosit 2. Osuus (%): Diagnoosin osuus suhteessa kaikkiin tarvetutkimuksen mukaisiin diagnooseihin
Tiedon tuottamisen frekvenssi	Päivitetty 4/2022, ei päivitetä enää → Tulossa uusi Kansallinen terveysindeksi	Alueen tarpeen mukaan esim. kuukausi- ja vuositasolla	Alueen tarpeen mukaan esim. kuukausi- ja vuositasolla
Tietolähde	THL	Asiakas- ja potilastietojärjestelmä	Asiakas- ja potilastietojärjestelmä
Kansallinen tietolähde (/vertailutieto) Avaa linkki kopioimalla selaimen osoiteriville	THL: Sotkanet ind. 243. Metadata - Tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet.fi https://sotkanet.fi/sotkanet/fi/metadata/indicators/243 THL:n sairastavuusindeksin sairausryhmät ja tietolähteet: Sairausryhmät, tietosisältö, tietolähde sekä laatu ja kattavuus: Liitetaulukko 1; 55d8a08e-10c5-5bc6-44dc-22e9cdf058e0 (thl.fi) https://thl.fi/documents/10531/2276094/THL_sairastavuusindeksi_Liitetaulukko_1.pdf/55d8a08e-10c5-5bc6-44dc-22e9cdf058e0?t=1650810862452 Uusi Kansallinen terveysindeksi julkaistaan v. 2022 aikana: https://thl.fi/fi/tutkimus-ja-kehittaminen/tutkimukset-ja-hankkeet/kansallinen-terveysindeksi		Tarvetutkimuksen mukaiset diagnoosit; sairausluokituksen määrittely, taulukko L1, s. 80-82: Sote-rahoituksen tarvevakiointi (julkari.fi) https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/139708/URN_ISBN_978-952-343-483-7.pdf?sequence=1&isAllowed=y Tarvetutkimuksen mukaiset diagnoosit. Liitetaulukko 4: TYO2022_026_Liitetaulukot.xlsx (live.com) https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.julkari.fi%2Fbitstream%2Fhandle%2F10024%2F144366%2FTYO2022_026_Liitetaulukot.xlsx%3Fsequence%3D2%26isAllowed%3Dy&wdOrigin=BROWSELINK

Sairastavuus	
Indikaattori	2. Kansaneläkelaitoksen korvaamien lääkkeiden kustannukset
Mittari	1. Korvattujen sairaanhoitokustannusten perusteella maksettujen sairaanhoitokorvausten euromäärät (€)
Tarvittavat tiedot	Kelan korvaama kustannus Asiakas Ikä Alue, kunta Kuukausi
Laskentasääntö	1. Summa (€): Maksetut korvaukset
Tiedon tuottamisen frekvenssi	Kuukausittain
Tietolähde	Kela
Kansallinen tietolähde (/vertailutieto)	Kela: <u>Kelasto - Sairanhoitokorvausten saajat ja maksetut korvaukset</u>
Avaa linkki kopioimalla selaimen osoiteriville	http://raportit.kela.fi/ibi_apps/WFServlet?IBIF_ex=NIT127AL

6. Toimintakyky/suorituskyky

Testauksessa
oleva luonnosversio

Toimintakyky	
Indikaattori	1. RAI-arviointivälineistön tuottama tieto asiakkuuksittain*
Mittari	1. RAI –arvioitujen asiakkaiden palvelutarve*
Tarvittavat tiedot	Asiakas Ikä Palvelu RAI –arvioidut asiakkaat palveluittain* RAI –arvioidut asiakkaiden tulokset palveluittain* Alue, kunta, postinumero
Laskentasääntö	1. Lukumäärä (lkm): RAI – palvelutarpeen mukaisesti arvioidut sosiaali- ja terveydenhuollon asiakkaat ja arvioinnin tulos palveluittain • Maple-mittarin (1–5) luokkiin sijoittuvat RAI-arvioidut asiakkaat palveluittain • Luokkiin 4-5 sijoittuvat asiakkaat 2. Osuus (%): RAI-arvioitujen asiakkaiden osuus suhteessa palvelun kaikkiin asiakkaisiin • Maple-mittarin (1–5) luokkiin sijoittuvat RAI-arvioidut asiakkaat palveluittain • Luokkiin 4-5 sijoittuvat asiakkaat
Tiedon tuottamisen frekvenssi	Alueen tarpeen mukaan; päivittäin, kuukausi- ja vuositasolla
Tietolähde	Hyvinvointialueen oma järjestelmä (RAI-arviointivälineistö)
Kansallinen tietolähde (/vertailutieto)	
Muuta huomioitavaa	▫ Lain voimaantumisen mukaisesti tiedon tuotanto. Lain ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveys-palveluista (980/2012) mukaan kunnilla on velvollisuus käyttää iäkkään henkilön palvelutarpeiden ja toimintakyvyn arvioinnissa RAI-arviointivälineistöä. Kuntien on aloitettava RAI-välineistön käyttö viimeistään siirtymäajan päättyessä 1.4.2023. (Lähde: Tietoa RAI-järjestelmästä - Ikääntyminen – THL)

7. Sosiaali- ja terveydenhuollon tarvetta määrittävien tekijöiden yhteen tarkastelu

Kuvausesimerkki

Testauksessa
oleva luonnosversio

Kuvausesimerkki: Väestön tulevan tarpeen ennakointi ja arviointi eri teemojen mukaisten tietojen yhteen tarkastelun kautta

1. Tarkastellaan väestöä ja väestön ja väestörakenteen kehitystä (teema 1).
2. Tarkastellaan tarpeeseen vaikuttavia elinolojen ja elinympäristön tekijöiden (teema 2) sekä väestön sairastavuuden (teema 5) nykytilaa ja niiden muutosta.
3. Kuvataan asiakkaiden aikaisempaa palvelukäyttöä ja käytön syitä palveluittain ja ikäryhmittäin (teema 4). Kuvataan asiakkaiden palvelukäytön rinnalla asiakkaiden palveluiden tarvetta kuvaavia tunnuslukuja, kuten toimintakyky/suorituskykyä (teema 6) ja niiden muutosta.
4. Muodostetaan/ otetaan käyttöön suunnitteluvuosien väestöennuste huomioiden aikaisempien vuosien trendi ikäryhmittäin (teema 1).
5. Muodostetaan asiakkaiden aikaisemman palvelunkäytön perusteella skenaario palvelukäytöstä ja asiakkuuksista suunnitteluvuosille. Huomioidaan palvelukohtaisesti muutokset elinolojen ja elinympäristön tekijöissä ja sairastavuudessa sekä palveluhistoriatieto tuen tarpeesta ja toimintakyvystä, kansalliset strategiset tavoitteet ja tulevat lakimuutokset sekä mahdolliset hyvinvointialuekohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet eri tasoilla ja myös suhteessa toisiin palveluihin. Pyritään myös tunnistamaan onko tehdyillä/ suunnitelluilla toimenpiteillä vaikutuksia pidemmällä aikavälillä myös väestön itsestä huolehtimisen tekijöihin (teema 3). Palveluiden aikaisempaa käyttöä arvioitaessa tulee arvioida myös palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta.
 1. Muodostetaan eri skenaarioita palveluiden tulevasta tarpeesta ja käytöstä suhteessa eri tekijöihin, joista tarve muodostuu sekä suhteuttaen ne tavoitteisiin ja toimenpiteisiin,
6. Lasketaan palveluhistorian ja siihen vaikuttavien tekijöiden kautta muodostuneen palveluiden käytön/asiakkuuksien skenaario suhteessa väestöennusteeseen (esim. ikäryhmittäin, palveluittain) (teema 7).
 1. Seuraavalla dialla kuvitteellinen ns. 0-skenaario -esimerkki, jossa palveluiden tarve pysyy ennallaan, mutta väestömäärä kasvaa
 2. Ns. 0-skenaarioiden laatimisen jälkeen laaditaan skenaariot eri tarpeen ennakoitien mukaisesti. Tämän kautta kyetään näkemään myös palveluiden vaikuttavuuden merkitys palveluiden tarpeen kehitykseen ja sitä kautta menokehitykseen ja resurssien allokointiin → Jatkuva kehittäminen ja laadun parantaminen.

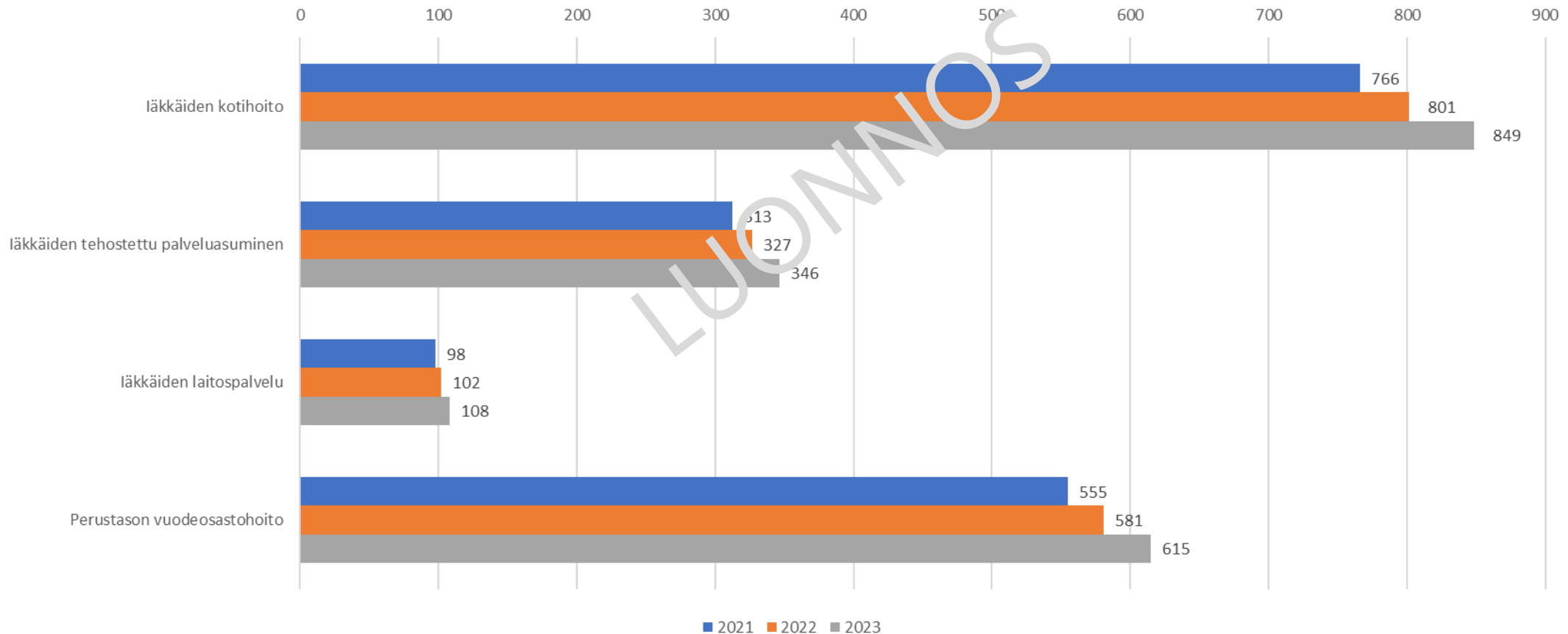
Kuvausesimerkki	
Indikaattori	1. Sosiaali- ja terveyspalvelujen tarpeen ennakointi suhteessa väestön muutokseen
Mittari	1. Hyvinvointialueen asukkaiden sosiaali- ja terveyspalvelujen käyttö suhteessa nykytilan väestömäärään ja väestöennusteeseen
Tarvittavat tiedot	Väestö Väestöennuste Asiakas Ikä (yli 75-vuotias) Alue, kunta, postinumeroalue Vuosi
Laskentasääntö	1. Lukumäärä (lkm): Sosiaali- ja terveyspalveluiden asiakasmäärä (yli 75-vuotiaat) palveluittain 2. Lukumäärä (lkm): Alueen asukkaiden määrä (yli 75-vuotiaat) 3. Lukumäärä (lkm): Väestöennuste (yli 75-vuotiaat) 4. Lukumäärä (lkm) & %-osuus: Asiakasmäärä palveluittain suhteessa väestön määrän ennusteeseen kumuloituen
Tiedon tuottamisen frekvenssi	Vuosittain, tarpeen mukaan
Tietolähde	Asiakas- ja potilastietojärjestelmät, Tilastokeskus
Kansallinen tietolähde (/vertailutieto)	Tilastokeskus: <u>Väestömäärä, väestön ikärakenne :</u> <u>11re -- Väestö iän (1-v.) ja sukupuolen mukaan alueittain, 1972-2021</u> <u>Väestöennuste:</u> <u>139f -- Väestöennuste 2021: Väestö iän ja sukupuolen mukaan alueittain, 2021-2040</u>

Kuvausesimerkki: Palveluiden tarpeen muutos suhteessa väestökehitykseen

(Tarve pysyy ennallaan perustuen nykypalveluiden käyttöön, mutta väestömäärä kasvaa → ns. 0-skenaario)

Asiakkaiden (75 v.-) määrän kehitys palveluittain suhteessa väestöennusteeseen

Väestöennuste v. 2022: +4,6 % ja v. 2023: +5,9 %, kaikki esimerkin luvut kuvitteellisia

Lähteet

Sote-palvelujen rahoituksen ja tarvetekijöiden tutkimus, THL; <https://thl.fi/fi/web/sote-uudistus/talous-ja-politiikka/kustannukset-ja-vaikuttavuus/sote-palveluiden-rahoituksen-ja-tarvetekijoiden-tutkimus>

LUONNOS

